

Skriftlig beretning 2021



Indholdsfortegnelse

Forord - side 3

COVID-19 trækker stadig lange skygger efter sig - side 4

Overenskomst 2021 - forhandlinger og resultater - side 7

Medlemmernes kompetenceudvikling - side 9

På den politiske dagsorden - side 14

Organisationen - side 20

Økonomi - side 22

Forsidefoto: Bestyrelsen, august 2021.

Fra venstre: Søren Niemi Helsø, Cæcilie Trier Sønderskov, Jesper Brink Svendsen, Sara Mathilde Radl Hensel, Anders Vistisen, Christina Neergaard Pedersen, Jonas Olsen, Wendy Sophie da Cunha-Schou og Helga Schultz.

Forord

Også i 2021 har COVID-19 sat sit præg på både arbejdsliv og privatliv for alle. Yngre læger er vant til forandring, fleksibilitet og at tilegne sig ny viden. Det har coronapandemien for alvor stillet krav om, og yngre læger landet over har også i år løftet den opgave - arbejdet på tværs, arbejdet mere.

Konsekvenserne for yngre læger i form af stress og pres på privatlivet er ikke til at tage fejl af. Det dokumenterer de to undersøgelser, som vi har gennemført for at få viden om, hvordan yngre læger faktisk har arbejdet og under hvilke vilkår. Undersøgelsesresultater understreger vigtigheden af et skarpt fokus på arbejdsmiljø, senfølger, videreuddannelse og økonomi, og derfor har vi opfordret regionerne til at lave en genopretningsplan.

2021 har i relation til COVID-19 særligt handlet om vaccinerne: Hvornår kunne vi få dem, hvem skulle have vaccinerne i hvilken rækkefølge og senere: Hvad var det for nogle bivirkninger, der kunne følge i kølvandet? Som yngre læge skal eventuelle bivirkninger kategoriseres som en arbejdsskade, noget, vi som læger ikke er vant til, sker for os - det er noget, der overgår andre. Men vi har altså set, hvordan det også rammer yngre læger, og den virkelighed er også vigtig at få indarbejdet i et godt arbejdsmiljø.

I foråret faldt overenskomstaftalen for perioden 2021-2024 på plads i lyset af en stram økonomisk ramme. Mange vil måske huske forløbet omkring forhandlingerne, der i høj grad involverede Overlægeforeningen. I sidste ende blev Overlægeforeningens overenskomstresultat den udløsende faktor for, at vi besluttede at skrinlægge en fusion med dem.

Med genåbning og lempelse af forsamlingsforbud blev det igen muligt at afholde fysiske kurser og arrangementer, og vores aktivitet er igen på vej op. Online kurser, livestreamede medlemsmøder og virtuelle arrangementer er dog fortsat en form, vi anvender aktivt som en del af kursusudbuddet.

Vores samarbejder bredt blandt interessenter og i Lægeforeningens regi i udvalgsarbejde om vigtige dagsordener er dér, hvor vi til stadighed arbejder på at finde de gode løsninger, så vi sikrer fagligheden og trivslen for yngre læger i deres dagligdag.

En lægelig uddannelse, der sikrer kompetencer og faglighed, og en karriere, hvor alle læger har mulighed for faglig, økonomisk og personlig udvikling, er afgørende for yngre læger. Det er derfor en vigtig del af vores arbejde - både i relation til den lægelige videreuddannelse og til de muligheder, overenskomsten giver.

Lægemangel især i almen praksis er et stort problem, som Yngre Læger arbejder aktivt for at medvirke til at løse. At tvang ikke er løsningen på lægemanglen vandt gehør i Folketinget i april, da et flertal udenom regeringen stemte nej til tjenestepligten. Det er en foreløbig stor sejr for yngre læger, og vi, Yngre Læger, følger tæt, hvilke andre løsninger på lægemanglen, der kommer på bordet, og bidrager aktivt til at finde bedre, konstruktive løsninger.

/Yngre Lægers bestyrelse

COVID-19 trækker stadig lange skygger efter sig



I hele 2021 har vi gennem interviews fået medlemmernes oplevelser, erfaringer og konsekvenser for deres hverdag med COVID-19.

Corona er stadig massivt til stede i vores liv, og derfor har også det seneste år været præget af konsekvenserne for yngre lægers arbejds- og privatliv. Nogle læger er blevet forflyttet til COVID-19-afsnit, mens andre har oplevet, at deres kurser er blevet aflyst eller udskudt. Men også yngre lægers privatliv har været voldsomt påvirket af pandemien.

At corona har fyldt meget for yngre læger ved vi dels fra Yngre Lægers medlemsservice, hvor rådgivningen det sidste år har handlet meget om corona, dels har vi gennemført to undersøgelser om yngre læger under corona, og dels har vi gennem interviews med medlemmer det sidste år fået indsigt i deres hverdag under pandemien.

Al denne viden er utrolig vigtig for Yngre Læger, for vi bruger den til at kunne dokumentere og handle. Det gælder for eksempel påvirkning af politikerne til at forbedre forholdene under og efter pandemien for lægerne.

Undersøgelser viser stress og presset familieliv

Coronapandemien fik undervejs flere læger til at føle sig mere stressede, og mange er bekymrede over udsigten til fortsat at skulle løbe ekstra stærkt for at indhente alt det, der ikke er nået under pandemien. Mange steder har man mere eller mindre haft konstant ekstraarbejde, siden coronapandemien startede. Og på grund af pukkelaftviklingen har der ikke været udsigt til, at det bliver bedre foreløbig. Det viser undersøgelsen fra Yngre Læger. Og resultaterne har konkret mundet ud i, at Yngre Læger har bedt om en genopretningsplan for lægernes arbejdsmiljø. Det er arbejdsgivernes ansvar at få sikret et ordentligt arbejdsmiljø og ordentlige arbejdsvilkår, og Yngre Læger giver gerne vores input til, hvad der bør rettes op på.

7 ud af 10 yngre læger tog på grund af deres arbejde som læger særlige forbehold i deres privatliv under coronapandemien. Mange så ikke forældre eller bedsteforældre i måneder eller halve år, nogle undlod helt at købe ind, og mange lægebørn har kun måttet se ganske få venner. Alt dette for ikke at tage smitten med til og fra arbejde. Det viser tal fra Yngre Lægers anden undersøgelse af, hvordan coronapandemien har påvirket yngre lægers hverdag. Det er frygten for at smitte andre - familien derhjemme, kollegerne og de patienter, de tager sig af - der har fyldt mest hos yngre læger. Der tegner sig et samlet billede af, hvor voldsom en indflydelse pandemien har haft på lægers liv. Det er noget, man ikke har kunnet lægge fra sig i meget lang tid, hvilket er med til at understrege behovet for en genopretningsplan.

En sådan genopretningsplan gjorde Yngre Læger opmærksom på nødvendigheden af i foråret 2021. Der er et stort behov for, at regionerne udarbejder en plan for genopretning af sundhedsvæsenet. Med fem punkter stod Yngre Læger klar til at hjælpe regionerne. Det drejer sig om en plan, som indeholder følgende: Pukkelafvikling, særlige initiativer til at sikre arbejdsmiljøet og stressramte, gode rammer for sundhedspersonale med sygdom og senfølger efter COVID-19, genopretning af videreuddannelse og efteruddannelse for medlemmer af Yngre Læger og en økonomisk plan for et udsultet sundhedsvæsen.

Mange læger blev smittet med COVID-19

Godt og vel hvert tiende medlem af Yngre Læger havde frem til slutningen af februar 2021 været smittet med COVID-19. Og næsten halvdelen af dem fik efter endt sygdomsforløb følgevirkninger. Det viser vores undersøgelse fra 2021.

Yngre Læger har igen og igen i Medlemsnyt, TR-Nyt og på sociale medier gentaget budskabet til medlemmerne om, at det er vigtigt, at man som læge altid anmelder COVID-19 som en arbejdsskade. Men undersøgelsen fra Yngre Læger viser, at det langtfra er alle, der har gjort det. Mere end halvdelen - 54 procent - af de smittede læger havde ved udgangen af februar 2021 ikke anmeldt COVID-19 som en arbejdsskade.

Men også skader efter COVID-19 vaccination i forbindelse med arbejdet som læge er vigtige at anmelde som en arbejdsskade, hvilket Yngre Læger har arbejdet for, at lægerne fik gjort. Flere sundhedsansatte har nemlig allerede fået anerkendt vaccinationsskader som arbejdsskader.

Medlemsrådgivning med fokus på COVID-19

At COVID-19 har fyldt meget hos medlemmerne er også kommet til udtryk i Yngre Lægers medlemsservice, som har fået mange henvendelser relateret til COVID-19 fra medlemmerne og fra tillidsrepræsentanterne.

I starten af pandemien blev der oprettet en FAQ på yl.dk, så medlemmerne hurtigt kan finde svar på de mest hyppige spørgsmål relateret til COVID-19 på arbejdspladsen. Her kan de også finde de vejledninger fra myndighederne, som relaterer sig til spørgsmålene. FAQ'en opdateres løbende, så det altid er de nyeste vejledninger og de mest relevante spørgsmål, der er på siden. Siden har været den mest besøgte på yl.dk under hele perioden, hvilket vidner om behovet, anvendelsen og effekten af en FAQ om COVID-19.

Emnerne for henvendelserne har ændret sig over perioden, hvor siden har eksisteret. I begyndelsen af pandemien drejede henvendelserne sig primært om ændringen af arbejdstilrettelæggelsen, der ofte skete med kort varsel, om omplaceringer og om konsekvenserne af rejsevejledningerne.

Senere har det været spørgsmål om gravides forhold, der har fyldt. Medlemsservice har haft mange henvendelser omkring de særlige forhold for gravide - hjemsendelser og omplaceringer -

og har derfor hele tiden skullet være opdateret på nye vejledninger og anbefalinger. Derudover har konsekvenser af karantæne, nedlukning af skoler og daginstitutioner for ansættelse også fyldt rigtig meget for medlemmerne.

Yngre Læger oplever fortsat at få mange henvendelser fra medlemmer, og i stigende grad handler de om smitte på arbejdet og senfølger - og deraf langvarige sygdomsforløb. Derfor har Yngre Læger et stort fokus på at informere om, hvor vigtigt det er, at COVID-19 bliver anmeldt som arbejdsskade og få dette kommunikeret ud til tillidsrepræsentanter, arbejdsmiljørepræsentanter og ikke mindst de enkelte medlemmer.

Derudover er der fokus på, at medlemmer ramt af COVID-19 og senfølger får udstrakt hjælp fra arbejdsgiveren, når der er tale om langvarig sygdom som følge af senfølger.

Den lægelige videreuddannelse

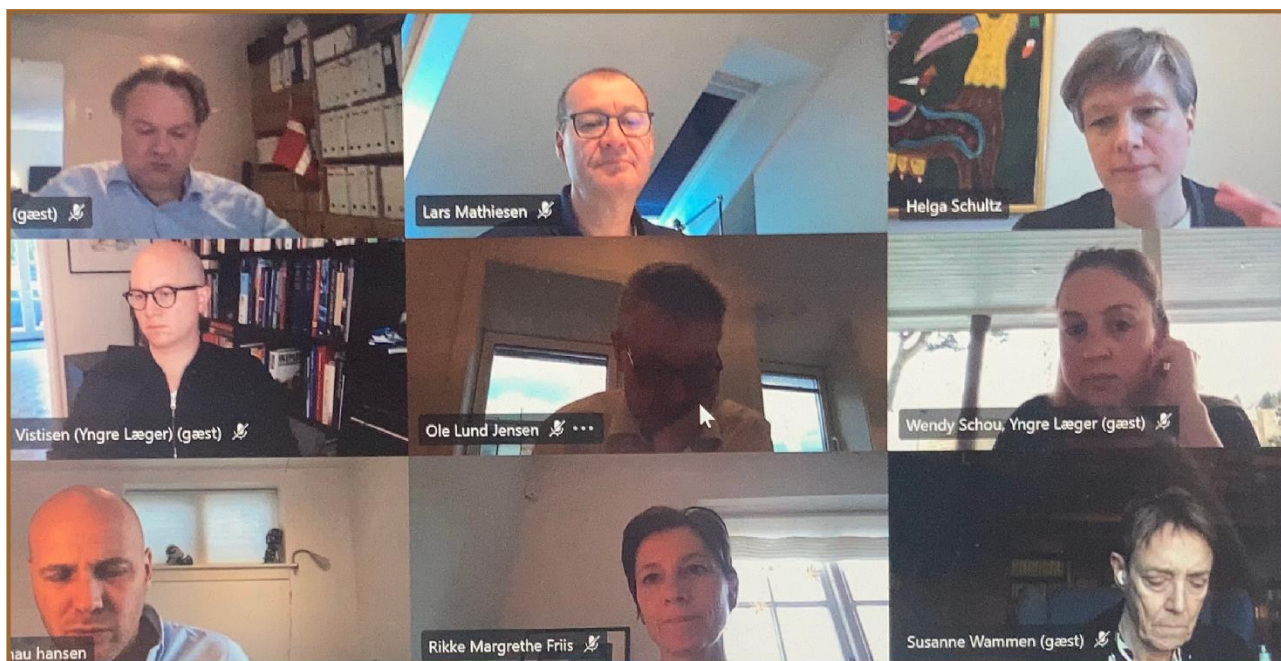
Et centralt opmærksomhedspunkt for yngre læger og for Yngre Læger har i forbindelse med pandemien været den lægelige videreuddannelse. Ingen læger skulle forsinkes i deres videreuddannelse, hvis kompetencerne var i hus. Ved begyndelsen af coronapandemien blev lægerne og Yngre Læger lovet, at der ville blive udvist den allerstørste fleksibilitet i forbindelse med godkendelse af lægernes uddannelsesforløb. En fleksibilitet, der skulle modsvare den fleksibilitet, som lægerne i meget stor stil udviste ved stigende smittetal og flere og flere indlæggelser.

Videreuddannelsessekretariatene har i mange tilfælde levet op til deres ansvar og udvist den nødvendige fleksibilitet, men Yngre Læger er desværre også vidende om, at nogle læger er blevet ladt i stikken ved, at videreuddannelsessekretariatene ikke rettidigt har ansøgt om dispensation/godkendt kurser på anden vis og dermed forsinket autorisationsopnåelse hos nogle læger. Det har lægerne ikke fortjent.

Derfor kontaktede vi Sundhedsministeriet og bad ministeriet sørge for, at disse lægers forsinkede autorisationsudstedelse blev tilbagedateret til det tidspunkt, hvor uddannelsen reelt var færdig. Den første tilbagemelding fra ministeriet var meget nedslående, da ministeriet ikke ville forholde sig til den egentlige problemstilling om de læger, der uforskyldt var kommet i klemme. Man henviste alene til, at der ikke var begået formelle fejl i Styrelsen for Patientsikkerhed.

Det kunne vi ikke lade fare, og Yngre Læger har nu i et brev henvendt sig direkte til sundhedsminister Magnus Heunicke og anmodet om, at ministeriet retter op på den oprindelige afgørelse. Vi afventer nu ministerens svar og har en forventning om, at man fra ministeriets side tager sit ansvar på sig.

Overenskomst 2021 - forhandlinger og resultater



Flere møder i forbindelse med overenskomstforhandlingerne foregik virtuelt på grund af coronapandemien.

Overenskomsten 2021 blev forhandlet under coronapandemien med usikkerhed om den fremtidige økonomi, og der var således meldt en stram økonomisk ramme ud for alle grupper - det gjaldt også på lægeområdet.

I den aftale, som blev forhandlet på plads i april måned, er de to væsentligste resultater for yngre læger - bortset fra en sikring af reallønnen de kommende tre år - projektet omkring styrkelse af afdelingslægestillingen og en styrkelse af de ti efteruddannelsesdage.

Karriereudvikling for afdelingslæger

Stillingsstrukturen for speciallæger var et hovedtema ved OK21 forhandlingerne. Danske Regioner har besluttet at sætte en stopper for det stigende antal overlæger, som fremskrivninger viser, vil komme. Det betyder, at stillingen som afdelingslæge for stadig flere speciallæger vil være en slutstilling. Danske Regioners beslutning har i kølvandet på overenskomstresultatet skabt stor frustration hos Yngre Lægers medlemmer, særligt i den voksende gruppe af speciallæger.

Denne situation gør det endnu mere påtrængende at arbejde med at gøre det attraktivt at arbejde som afdelingslæge - det gælder både mulighederne for faglig og opgavemæssig udvikling, ligesom det også skal afspejle sig i lønudviklingen og i arbejdsvilkårene.

Parterne aftalte i foråret 2021 et projekt, hvor man i overenskomstperioden frem til OK24 skal iværksætte lokale forsøg, som har det formål at undersøge, hvordan man kan fremme karriereudviklingen for afdelingslæger. Der er afsat 2 x 40 millioner kroner til forsøg i regionerne, og forsøgene skal være afsluttet i maj 2023. Herefter skal de evalueres, så erfaringerne kan indgå i OK24 forhandlingerne om stillingsstruktur og vilkår for speciallægerne.

Midlerne fordeles til regionerne efter lønsum.

Yngre læger har i landets fem regioner taget opgaven på sig og er allerede godt i gang. I alle regioner holdes der møder for afdelingslæger og læger i slutningen af hoveduddannelsen for at inddrage og få inspiration til forsøg. Der er udpeget tovholdere i alle regioner, og der planlægges møder ude på hospitalerne, ligesom der holdes møder mellem de lokale parter fra regionen og fra yngre læger om tilrettelæggelse af forsøgene.

På et opstartsmøde den 22. september gav både de centrale og de lokale parter i regionerne status på, hvilke tanker man havde gjort sig i forhold til både mulige forsøg og processen generelt.

I Yngre Læger er vi i gang med at opbygge et [område på hjemmesiden, som er dedikeret til disse projekter](#). Her kan man blandt andet se og kontakte tovholderne, så det som medlem bliver nemt og overskueligt at holde sig orienteret eller bidrage til arbejdet.

De 10 efteruddannelsesdage - styrkede rettigheder til afdelingslæger

Som et element i OK21-forliget er der aftalt en skærpelse af reglerne omkring afdelingslægers 10 efteruddannelsesdage. Formålet er at sikre, at dagene bliver anvendt og samtidig at understøtte den enkelte afdelingslæges personlige karriereudvikling. Det er nu præciseret i aftalen, at der både er ret og pligt til at afholde de 10 efteruddannelsesdage, ligesom det er aftalt, at efteruddannelsesdagene skal indgå i den årlige MUS, hvor der skal laves en uddannelsesplan. Der skal følges op på planen årligt, og planen kan aftales gennemført med et flerårigt sigte. De skærpede regler er i overensstemmelse med en tilsvarende aftale mellem FAS og RLTN. Det er aftalt, at uddannelsesplanerne skal være implementeret senest midt i 2022.

Ny overenskomst for ansatte speciallæger i almen praksis

I 2020 blev Yngre Læger og PLA enige om en overenskomst for ansatte speciallæger i almen praksis. Overenskomsten trådte i kraft den 1. januar 2021, og den omfatter speciallæger i almen medicin, som ansættes på en ledig kapacitet i en almen lægepraksis, og dermed har en mere varig tilknytning til almen praksis. Med overenskomsten er de ansatte speciallæger i almen praksis nu sikret de samme vilkår som andre speciallæger i forhold til løn og lønudvikling, indbetaling af pension, ret til den 6. ferieuge, løn under barsel og efteruddannelsesdage.

Resultatet er et vigtigt skridt i retning af at imødekomme yngre lægers interesser. Stadigt flere ønsker nemlig at være ansat i almen praksis, før de eventuelt tager skridtet og selv bliver praksisejere. Dette ønske understøtter denne nye overenskomst.

Medlemmernes kompetenceudvikling



Efter genåbningen inviterer vi igen til kurser og arrangementer med fysisk deltagelse af medlemmerne.

Faglig udvikling, ny og anden viden, netværk. Alt sammen er vigtigt for yngre læger, og derfor har Yngre Lægers kursus- og arrangementsudbud en central plads i vores arbejde. Vi afholder kurser - store og små, temadage, længere forløb og seminarer i hele landet, så vi møder medlemmernes ønsker og behov.

Det gælder yngre lægers uddannelse, som det gælder deres arbejdsvilkår, udviklingsmuligheder og de udfordringer, der kan dukke op i et arbejdsliv. 2021 har også i relation til kurser og videreuddannelse været præget af COVID-19, og derfor har virtuelle møder også i år været en del af kursusudbuddet.

Kurser og arrangementer er delt op i disse forskellige koncepter:

+10 konceptet er rekvirerede kurser, som er baseret på medlemmernes egne ønsker til et mindre kursus. Her giver vi mulighed for at samle ti af sine kollegaer om et bestemt tema, og Yngre Læger stiller med en konsulent fra sekretariatet og afholder kurset på afdelingen eller i klinikken.

Den anden form er tilmeldingskurserne, som er centralt arrangeret og bredere funderet i indhold og målgruppe.

Online kurser, som blev introduceret sidste år, er fortsat med at være en måde, vi afholder nogle kurser og arrangementer på. Det er både +10 kurser og tilmeldingsarrangementer, der nu også udbydes online.

+10 KURSER

KURSER I 2021



Inden for + 10-konceptet udbyder Yngre Læger i 2021 21 forskellige kursussemner, som ligger inden for tre overordnede kategorier:

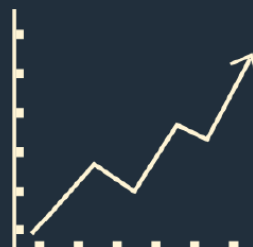
- Arbejdsplads (8)
- Din karriere (9)
- Patientforløb (4)

KURSER I 2021

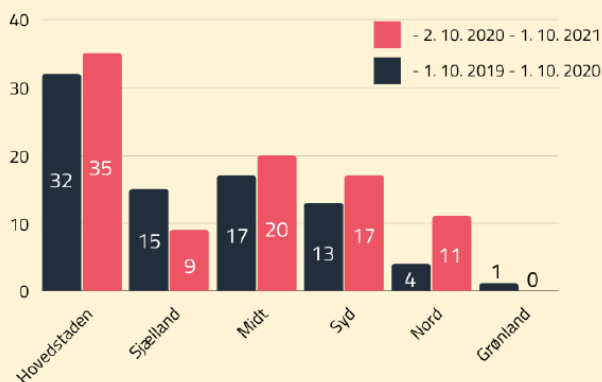
Vi har på trods af COVID-19 nedlukning i vinter og forår haft en lille stigning i antallet af afholdte kurser og deltagere i 2021.

I perioden fra 2. oktober 2020 til 1. oktober 2021 har vi således afholdt 99 kurser med i alt 1350 deltagere.

Til sammenligning gennemførte vi i perioden 1. oktober 2019 til 1. oktober 2020 82 kurser med i alt 1286 deltagere.



GEOGRAFISK FORDELING



Der er blevet afholdt flere kurser i år end sidste år. Fordelt på regioner ser det sådan ud.

Kilde: Yngre Læger

TILMELDINGSKURSER

TILMELDINGSKURSER

De vigtigste tilmeldingskurser, som Yngre Læger har afholdt i perioden 2. oktober 2020- 1. oktober 2021, er:

- UKYL-konference - 36 deltagere
- Kick-off i januar - 408 deltagere
- Kick-off i juni - 369 deltagere
- Uddannelseskonference i samarbejde med FAS - 157 deltagere
- Ambassadør i fælles beslutningstagning - 138 deltagere
- Regionalt afviklede kurser - 96 deltagere



STRESSGRUPPER

Yngre Lægers stressgrupper giver medlemmerne mulighed for i små grupper at blive bedre til at håndtere stressede situationer og forebygge stress. Kurserne har i 2021 været afholdt over hele landet, og deltagerantallet afspejler, at det er et populært kursus.



Kilde: Yngre Læger

ONLINE KURSER

ONLINE KURSER OG ARRANGEMENTER

Som konsekvens af COVID-19 rykkede mange arrangementer og kurser ind i et virtuelt univers - og der er flere kurser blevet.



- Online - Kick-off
- Spørgetime GYL

- Den motiverende samtale - 30 deltagere
- Konflikt håndtering - 74 deltagere
- Patientsamtalen - 69 deltagere
- Læringsmiljø og arbejdsglæde - 38 deltagere
- Karriereveje og karrierevalget - 31 deltagere
- Trivsel og kollegialitet - 27 deltagere
- Jobsøgning - 29 deltagere
- Forebyg stress - 30 deltagere
- Kend din løn - 168 deltagere



Kilde: Yngre Læger

Stor succes med ny TR-uddannelse

Siden TR-projektets opstart i august 2020 er der sket mange tiltag og ændringer på TR-området i processen mod en bedre betjening af Yngre Lægers tillidsrepræsentanter. For at det hele tiden sikres, at Yngre Lægers tiltag og bistand af TR-korpset også matcher behovet, vil alle tillidsrepræsentanter, der minimum har været valgt i tre måneder, blive inviteret til en spørgeskemaundersøgelse om deres arbejdsforhold og -vilkår som tillidsrepræsentanter. Undersøgelsen har indtil videre kørt ad tre omgange, i marts, august og november 2021.

De foreløbige resultater viser først og fremmest en generel tilfredshed blandt tillidsrepræsentanterne med den rådgivning og hjælp, de får fra Yngre Læger - både regionalt og centralt.

Mange opgaver, stort ansvar

Derudover viser undersøgelsen, at Yngre Lægers tillidsrepræsentanter sidder med en stor opgaveportefølje, som spænder fra rådgivning af medlemmer i forhold til overenskomstforhold og arbejdsmiljømæssige udfordringer på arbejdspladsen til deltagelse i en lang række møder med ledelser, MED-udvalg med mere. Alt sammen opgaver, som kræver stort kendskab til overenskomster og aftaler og til samarbejdet på tværs af faggrupper og ledelseslag. Igennem undersøgelsen får vi konkret data på, hvor mange og forskelligartede opgaver, tillidsrepræsentanter faktisk har. Dette understreger på samme vis, hvor stort et ansvarsområde tillidsrepræsentanterne i Yngre Læger sidder på, samt hvor vigtigt korpset er for medlemmerne og for fagforeningens arbejde generelt.

Tanken med spørgeskemaundersøgelsen er netop, at vi i Yngre Læger kan følge vores bistand og hjælp til tillidsrepræsentanterne meget nøje og dermed skabe forbedringer og ændringer de steder, hvor der er behov. For at kunne gøre det bedst muligt er det afgørende, at tillidsrepræsentanterne besvarer spørgeskemaet om deres TR-hverv, da resultaterne direkte bliver anvendt i vores arbejde med at understøtte TR-korpset.

Tendenser tegner sig

Vigtigheden af at deltage på Yngre Lægers TR-uddannelse er også en pointe, som fremhæves igennem undersøgelsen. Resultaterne peger nemlig på, at der er en tendens til, at når tillidsrepræsentanterne har deltaget på TR-uddannelsen, så er der færre, der mangler færdigheder til at løse deres opgaver som tillidsrepræsentant. Det kan altså tyde på, at TR-uddannelsen er med til at opkvalificere tillidsrepræsentanterne i deres opgaveløsning. Samtidig ser vi en tendens til, at flere af de tillidsrepræsentanter, som har deltaget på uddannelsen, får aftalt tid til tillidsrepræsentanthvervet med deres ledelse, sammenlignet med de tillidsrepræsentanter, der ikke har deltaget på uddannelsen. Det kan måske forklares med, at der igennem uddannelsen er et særskilt fokus på at klæde tillidsrepræsentanterne på til en sådan forhandling med ledelsen, og at vigtigheden i at aftale tid til hvervet med ledelsen tydeliggøres gennem undervisningen. Disse tendenser er positive og vigtige redskaber for Yngre Læger, og vi vil følge dem mere tæt over tid for at se, om kommende data bakker op om de nuværende tendenser.

På den politiske dagsorden



Formand for Yngre Læger, Helga Schultz, bliver interviewet af TV2 til kanalens dokumentarserie om stigningen af utilsigtede hændelser som konsekvens af travlhed og et presset sundhedsvæsen.

Verden forandrer sig, og sundhedsvæsenet forandres. Vi bliver flere ældre, og sygdomsbilledet ændrer sig. Vi får flere ældre, der lever længere med én eller flere kroniske sygdomme. Fremtidens patient vil involveres i behandlingen, og lægen får en anden rolle over for patienten.

Den teknologiske udvikling fortsætter, og vi får flere behandlingsmuligheder. Det er den virkelighed, som Yngre Læger skal navigere i for på flere fronter at arbejde for at sikre gode uddannelses- og arbejdsvilkår for alle yngre læger. Den nationale politiske scene er ingen undtagelse.

For at sikre indflydelse på vegne af medlemmerne har Yngre Læger igennem en årrække været drivkraft bag at opbygge en stærk alliance med de andre toneangivende grupper af sundhedsansatte, som vi kalder Sygehussamarbejdet (Overlægeforeningen, FOA, Sundhedskartellet, HK/Kommunal, Jordemoderforeningen, Ergoterapeutforeningen og Danske fysioterapeuter).

Det sender et meget stærkt og kraftfuldt signal til regeringen, at den samlede kreds af primære

interessenter i sundhedsvæsenet går sammen og lægger pres på regeringen. Målet er at opnå endnu bedre kvalitet for patienterne, og at sundhedsvæsenet er en attraktiv og sund arbejdsplads for alle ansatte.

Sejr for Yngre Læger - tjenestepligt er endelig standstød

Et langt sejt træk i Yngre Læger med at forklare regeringen og alle andre partier i Folketinget, at lægemanglen i almen praksis skal løses med andre midler end tjenestepligt, har båret frugt.

Den 13. april 2021 stemte et stort flertal af Folketingets partier udenom regeringen et beslutningsforslag igennem, som betød, at regeringen blev pålagt, at tjenestepligt, som den var foreslået af Socialdemokratiet oprindeligt med seks måneders tvungen ansættelse i almen praksis efter endt KBU, skulle skrottes.

Det er en stor sejr for Yngre Læger, at det lykkedes at trænge igennem og skabe politisk forandring til gavn for alle yngre læger - og for alle patienter. Tjenestepligt var både en dyr og dårlig løsning for patienterne, for almen praksis, for hele sundhedsvæsenet og for yngre læger.

Manglen på praktiserende læger er et stort og alvorligt problem, som Yngre Læger aktivt tager et medansvar for at løse. Yngre Læger foreslår først og fremmest, at lægemanglen reduceres ved at uddanne flere speciallæger i almen medicin. Samtidig skal der sikres et godt uddannelses- og arbejdsmiljø i almen medicin i alle dele af landet - også i hospitalsopholdene, så flere kan se muligheder i at rykke til områder med lægemangel.

Den positive udvikling med at ansætte speciallæger i almen medicin skal fortsætte, og både licens- og regionsklinikker kan i en overgang være med til at sikre lægedækningen. Klinikkerne kan samtidig fungere som "rugekasser" for yngre speciallæger i almen medicin, som så måske senere vælger at slå sig ned i egen praksis.

Den håndholdte rekrutteringsindsats til almenpraksisklinikker i udkantsområderne er effektiv. Det er der efterhånden flere gode eksempler på, og dem skal vi have flere af. Tvang er aldrig løsningen.

Den 27. oktober præsenterede regeringen på den baggrund deres nye bud på løsninger af lægemanglen i almen praksis, og her blev det endeligt cementeret, at tjenestepligten er standstød.

Ved siden af den allerede udmeldte øgede dimensionering i almen medicin peger regeringen i stedet på en omlægning af hoveduddannelsen i almen medicin, så der bruges et halvt år mere i almen praksis, som tages fra tiden i hospitalsblokken. Det fremgår også, at man vil se på fordelingen af uddannelsesforløb.

Disse to forslag kan komme til at berøre flere yngre lægers hverdag direkte, og derfor forholder Yngre Læger sig foreløbig kritisk afventende - forslagene er nemlig meget kortfattet beskrevet og skal først udfoldes konkret. Det afgørende for tilrettelæggelsen af hoveduddannelsen i almen medicin skal være faglig kvalitet, og det har Yngre Læger sagt meget højt og tydeligt.

Regeringen foreslår også at give støtte til flere regions- og licensklinikker som de bedste alternativer til en PLO-praksis de steder, hvor lægemanglen er værst. Det tager Yngre Læger godt imod. Regions- og licensklinikker giver således bedre mulighed for, at yngre læger, der er færdiguddannede speciallæger, kan være ansat som speciallæger i en periode, indtil de eventuelt vælger at købe egen praksis.

En presset psykiatri

Yngre Læger har i flere år presset på for et større politisk fokus på psykiatrien fra Folketing og regering. I 2020 lykkedes det Yngre Læger og 43 andre organisationer på tværs af psykiatrien at formulere et sæt anbefalinger til regeringen om, hvad den kommende tiårsplan for psykiatrien, som regeringen har lovet, skal indeholde.

Desværre venter vi fortsat på handling fra regeringen. Der er stadig ikke indkaldt til politiske forhandlinger om den tiårige psykiatriplan, hvor anbefalingerne fra blandt andre Yngre Læger - om løft af behandlingspsykiatrien med flere sengepladser og bedre arbejds- og uddannelses-miljø, styrkede muligheder for psykiatrisk forskning og meget mere - skal bringes i spil.

Men Yngre Læger klør på og fastholder presset på regeringen. Senest har Yngre læger med en ny medlemsundersøgelse blandt yngre læger i psykiatrien dokumenteret, at der fortsat er brug for investering i et ordentligt uddannelses- og arbejdsmiljø i psykiatrien, hvis den udbredte lægemangel i psykiatrien skal reduceres. Undersøgelsen viser, at 14 procent af speciallægerne i den regionale psykiatri med 76-99 procent sandsynlighed vil søge beskæftigelse udenfor den regionale psykiatri indenfor de næste tre år, mens 10 procent, det vil sige 1 ud af 10 speciallæger, med 100 procent sikkerhed vil gøre dette.

Der er altså overhængende risiko for yderligere forværring af lægemanglen i specialerne på området. Der er allerede betydelig mangel på speciallæger i den regionale psykiatri i dag. Samtidig er der udsigt til, at en stor gruppe speciallæger i den regionale psykiatri går på pension, hvilket vil forværre manglen på speciallæger yderligere. Yngre Læger har allerede i 2018 påpeget problemet, idet psykiatri er et af de specialer med klart størst andel af læger i alderskategorierne både over 55 år og 65 år.

Yngre Læger mener, at dimensioneringen til psykiatrien skal udvides, så den følger med tilgangen af patienter. Og undersøgelsen fra Yngre Læger viser, at der er et stort potentiale i at reducere frafaldet af læger i psykiatrien. Det potentiale skal arbejdsgiverne udnytte.

Knappe ressourcer og stramme rammer i sundhedsvæsenet

Gentagne budgetreduktioner og besparelser, dårlige fysiske rammer - også på de nye supersygehuse - og vedvarende pres på arbejdsmiljøet og rammerne for god uddannelse af yngre læger, er temaer, der har konstant opmærksomhed, og som vi hele tiden handler på i Yngre Læger. Det sker hver eneste dag lokalt, regionalt og nationalt.

De seneste måneder har blandt andet handlet om at sætte fokus på, hvordan flere løsninger og besparelser på de nye supersygehuse giver ringe rammer for patientbehandlingen og yngre lægers arbejde - og at vise, hvordan ressourcemangel afspejler sig direkte i dårlig patient-behandling og forringelse af lægers arbejdsmiljø.

Yngre Læger er også på barrikaderne, hver gang der forhandles om økonomien i sundhedsvæsenet. I efteråret gjaldt det finanslovsforhandlingerne, som skete i lyset af en meget skuffende økonomiaftale fra juni måned, som desværre slet ikke lever op til ambitionerne om at sikre et værdigt sundhedsvæsen - og slet ikke et sundhedsvæsen i verdensklasse.

Det er personalet, der kommer til at holde for, når økonomien ikke hænger sammen blandt andet på grund af udgifter til medicin og nye behandlinger, som aftalen ikke sikrer. Det er ganske enkelt ikke i orden. Vi har haft halvandet år med en ressourcekrævende pandemi. Stigende pres på sundhedsvæsenet som følge af flere ældre og flere kronisk syge patienter. Og ekstra udgifter til ny medicin og nye behandlingsmåder. Det er virkeligheden for det danske

sundhedsvæsen. Og økonomiaftalen for det kommende års budgetter tager slet ikke hånd om de nødvendige realiteter.

Derfor presser Yngre Læger hårdt på for, at de ansvarlige politikere tager ansvar for at sikre en ordentlig økonomi. Det gør vi både selv og i alliance med blandt andre Lægeforeningen og i Sygehussamarbejdet.

Travlhed og underbemanding giver flere utilsigtede hændelser

I efteråret 2021 satte TV2 med to dokumentarudsendelser fokus på konsekvenserne af travlhed og underbemanding på mange hospitalsafdelinger. Yngre Læger kom til orde på flere måder i disse udsendelser. Dels i kraft af interview med Yngre Lægers formand, Helga Schultz, og dels i kraft af interviews med navngivne og ikke navngivne yngre læger, som fortæller om deres hverdag.

Samtidig har Yngre Læger, ligesom Overlægeforeningen og Dansk Sygeplejeråd, stillet nogle spørgsmål til medlemmerne i en spørgeskemaundersøgelse om sammenhængen mellem travlhed og underbemanding og indberetningen af utilsigtede hændelser.

Undersøgelsen blandt Yngre Lægers medlemmer viser, at godt 7 ud af 10 yngre læger indenfor den seneste måned har oplevet, at der var for få på arbejde i forhold til arbejdsopgaverne. Og samtidig peger 47 procent af deltagerne i undersøgelsen på, at der indenfor det seneste år har været situationer i ens afdeling, enhed eller afsnit, hvor travlhed eller underbemanding efter ens egen vurdering har ført til en alvorlig utilsigtet hændelse. Mere end halvdelen - 54 procent - påpeger, at der indenfor det seneste år har været situationer, hvor travlhed eller underbemanding efter ens egen vurdering har været medvirkende årsag til, at en patients tilstand blev forværret. Og 9 procent har oplevet, at travlhed eller underbemanding efter ens egen vurdering har været medvirkende årsag til, at en patient er afgået ved døden.

I Yngre Læger mener vi, at det i den grad er bekymrende, at travlhed og underbemanding kan medføre, at nogle patienters tilstand forværres, og at det er årsag til utilsigtede hændelser. Det er noget, der skal tages meget alvorligt. Desværre oplever alt for mange ansatte i sundhedsvæsenet, at der ikke sker ændringer, selvom man indberetter og gør opmærksom på, at der er for få ansatte til for mange opgaver. Vi har længe gjort opmærksom på, at underfinansiering og arbejdspress har store konsekvenser.

Uønsket seksuel opmærksomhed

I efteråret 2020 var #metoo og uønsket seksuel opmærksomhed omdrejningspunkt for national debat. I forbindelse med denne debat og opmærksomhed lavede Yngre Læger i december 2020 en spørgeundersøgelse om yngre lægers oplevelser med uønsket seksuel opmærksomhed de seneste 12 måneder. I alt 3.514 medlemmer har deltaget i undersøgelsen, hvilket giver en svarrate på 24,4 procent.

Hovedkonklusionerne fra undersøgelsen er følgende:

- 8 procent af de yngre læger i undersøgelsen er blevet udsat for uønsket seksuel opmærksomhed inden for de seneste 12 måneder.
- Det er i højere grad de yngste yngre læger, der bliver udsat for uønsket seksuel opmærksomhed på arbejdspladsen.
- Det er især verbal uønsket seksuel opmærksomhed, der opleves.
- Både kvindelige og mandlige yngre læger bliver udsat for uønsket seksuel

- opmærksomhed. Kvinder oftest fra overlæger eller andre overordnede læger eller patienter og mænd i højere grad fra kollegaer fra andre faggrupper.
- Når yngre læger, der har oplevet en hændelse med uønsket seksuel opmærksomhed, fortæller det videre, er det først og fremmest til familie og venner (som 60 procent svarer). Kun hhv. 8 procent og 4 procent har fortalt det til nærmeste leder og tillidsrepræsentanten.
 - Et stor flertal (66 procent) ved ikke, om der findes retningslinjer på arbejdspladsen for, hvordan uønsket seksuel opmærksomhed forebygges og håndteres.

Arbejdsmiljøudvalget i Yngre Læger har udarbejdet en handleplan for imødegåelse af uønsket seksuel opmærksomhed, hvorefter der vil blive udarbejdet materiale til at understøtte håndteringen af uønsket seksuel opmærksomhed. Det indebærer blandt andet et fokus på at øge kendskabet til processen ved indgivelse af en anmeldelse om uønsket seksuel opmærksomhed samt øge bevidstheden om, at en yngre læge altid kan kontakte sin tillidsrepræsentant eller Yngre Læger, hvis vedkommende har været udsat for uønsket seksuel opmærksomhed.

Dimensionering

Sundhedsstyrelsen har til opgave at udarbejde en oversigt over, hvor mange HU-forløb og introforløb, som videreuddannelsesregionerne i en given periode årligt skal opslå - den såkaldte dimensioneringsplan. Den kommende dimensioneringsplan dækker årene 2022 og 2023 og udtrykker udbuddet af uddannelsesforløb.

Helt overordnet er Yngre Lægers politik, at det bør sikres, at alle nyuddannede medicinske kandidater fra et dansk universitet kan blive speciallæger, hvis de ønsker en speciallægeuddannelse. Det betyder, at dimensioneringen af det samlede antal HU- og introforløb skal kunne matche dette, altså at efterspørgslen et givent år kan modsvares af udbuddet.

Udbuddet et givent år bør således tage højde for de bagvedliggende kandidatårge, emigration og immigration af ikke-speciallæger det pågældende år samt tage højde for, at der er nogle læger, der vælger en anden karrierevej end den lægelige videreuddannelse.

I foråret 2021 præsenterede Sundhedsstyrelsen et udkast til ny dimensioneringsplan for 2022-2025 med en ramme på knap 1.050 HU-forløb. Det antal mente Yngre Læger sammen med Lægeforeningen, FAS, PLO og de Lægevidenskabelige Selskaber var utilstrækkeligt i forhold til et behov i størrelsesordenen 1.200-1.300 HU-forløb, hvilket vi gjorde styrelsen opmærksom på. Derudover tog Yngre Læger og Lægeforeningen kontakt til forskellige sundhedspolitiske ordførere og pointerede dette udspils mangler - dette er blevet givet videre til sundhedsministeren i et samråd i Folketingets Sundhedsudvalg.

Sundhedsstyrelsen offentliggjorde herefter i sommer en kun to-årig dimensioneringsplan for 2022 og 2023, som indeholder en årlig ramme på knap 1.100 HU-forløb. Yngre Læger og Lægeforeningen finder stadig en sådan ramme for utilstrækkelig i forhold til et estimeret behov på ca. 1.250 HU-forløb.

Allerede i sommeren 2022 vil Sundhedsstyrelsen påbegynde arbejdet med en dimensioneringsplan efter 2023 og indhente indspark fra selskaberne og andre interessenter. Her vil Yngre Læger endnu engang påpege behovet for et større udbud af uddannelsesforløb, ligesom vi fortsat vil forsøge at påvirke blandt andre sundhedspolitiske ordførere, som kan være med til at skabe forståelse af nødvendigheden af flere uddannelsesforløb.

Den fremtidige speciallægeuddannelse

Yngre Lægers arbejde med input til fremtidens speciallægeuddannelse begyndte allerede tilbage i 2019. Siden da er der blevet arbejdet i Yngre Lægers bestyrelse, Uddannelsesudvalget og ved uddannelsespolitiske strategiseminarer med deltagelse af Yngre Lægers formand, YLR-formandskaberne, Yngre Lægers repræsentanter i de regionale videreuddannelsesråd og Uddannelsesudvalget, hvor man er kommet frem til nogle mere konkrete pejlemærker, som Yngre Læger skal gå efter. Yngre Læger var således helt parat til at gå i gang med drøftelser om fremtidens speciallægeuddannelse, da disse indledtes med de første møder i de nedsatte arbejdsgrupper i regi af Sundhedsstyrelsen i efteråret 2020.

Sundhedsstyrelsens arbejde med håndtering af coronapandemien betød imidlertid, at de planlagte møder i de fire arbejdsgrupper i 1. halvår 2021 i meget stor udstrækning blev aflyst. Yngre Læger har udtrykt bekymring over den manglende fremdrift i arbejdet med den Lægelige VidereUddannelse, LVU-arbejdet, og bekymring for det kvalitative indhold i afrapporteringen til sundhedsministeren på det grundlag, som LVU-arbejdet indtil videre har udmøntet sig i.

Sundhedsstyrelsen erkender, at man ikke har haft tid til at lægge de fornødne kræfter i revisionsarbejdet og har tilkendegivet, at der er behov for en genstart af LVU-arbejdet. Sundhedsstyrelsen har på mødet i Det Nationale Råd for Lægers Videreuddannelse ultimo september 2021 fremlagt en plan for det videre arbejde.

Det må forudses, at LVU-arbejdet nu tidligst kan forventes færdigt ultimo 2022. Yngre Læger glæder sig til for alvor at komme i gang, vi har været parate længe.

Organisationen



Formand, Helga Schultz, på talerstolen.

Medlemsundersøgelse

Yngre Læger gennemførte i december 2020 en undersøgelse om medlemstilfredshed på lige fod med de andre foreninger i Lægeforeningen. Der er generelt stor tilfredshed med Yngre Læger, viser resultaterne - også i forhold til forrige måling. Nogle af de forhold, som medlemmerne er meget tilfredse med, er hjælp og bistand fra Yngre Lægers rådgivning. Rådgivningen vurderes som faglig kompetent og rådgiverne som venlige og imødekommende.

Analysen viser samtidig, at medlemmerne vurderer Yngre Læger højt på image og troværdighed.

Nogle af de områder, som foreningen skal have særligt fokus på - også fremadrettet - er løn, overenskomst og arbejdsvilkår. Områder, som medlemmerne vurderer, er af stor betydning for deres tilfredshed.

Vi arbejder til stadighed med at forbedre medlemmernes oplevelse af Yngre Læger. Det vigtigste for Yngre Læger er at gøre det endnu bedre, udvikle Yngre Lægers medlemstilbud og finde nye veje til at øge tilfredsheden yderligere.

Fusion skrinlagt

Bestyrelserne i Yngre Læger og Overlægeforeningen besluttede i juni 2020 at undersøge

muligheden for at fusionere. Derfor indledtes i sensommeren 2020 en proces med debat og åbne drøftelser på medlemsmøder og i repræsentantskabet i begge foreninger om perspektiver, muligheder og bekymringer ved en mulig fusion.

Processen blev imidlertid kort. I februar 2021 indgik Overlægeforeningen nemlig en ny overenskomst med regionerne, som indebar en lavere startløn for overlæger.

Dette gav stor utilfredshed og frustration hos Yngre Lægers medlemmer og betød, at det ikke længere var meningsfuldt at videreføre drøftelsen om en mulig fusion med Overlægeforeningen.

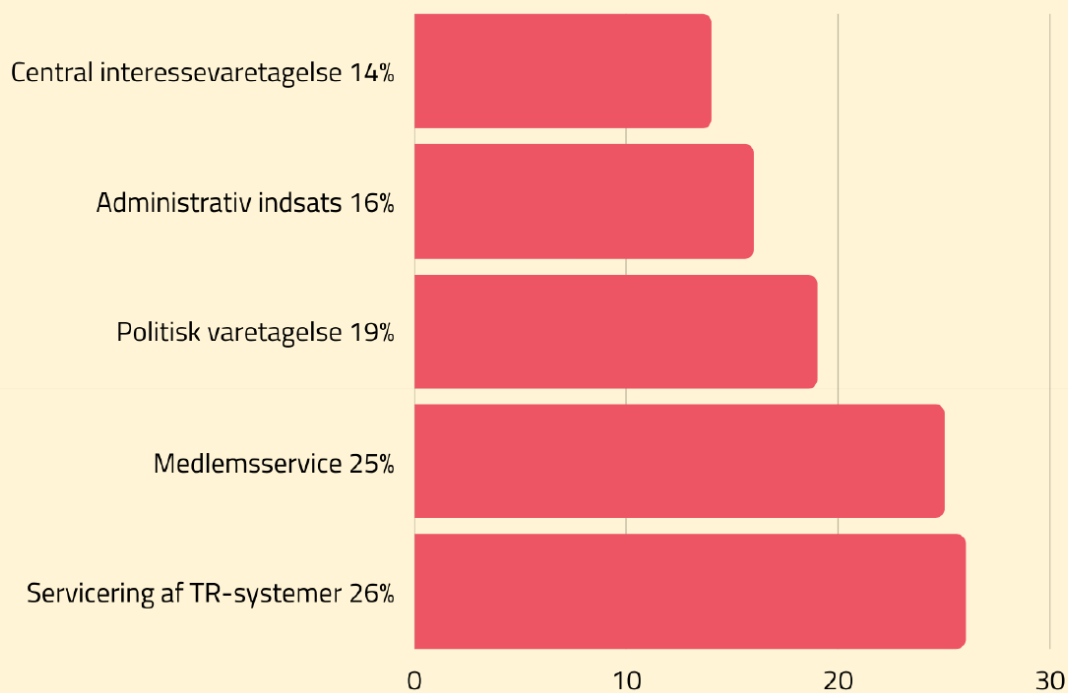
Yngre Lægers bestyrelse besluttede derfor i april 2021 at indstille arbejdet med at undersøge muligheden for en fusion med Overlægeforeningen. Overlægeforeningens bestyrelse traf efterfølgende samme beslutning.

Yngre Læger samarbejder som hidtil med Overlægeforeningen på en række relevante områder, hvor medlemmerne har fælles interesser. Det drejer sig for eksempel om arbejdsmiljø og ressourcer i sundhedsvæsenet.

ØKONOMI

RESSOURCEFORDELING

Tallene i diagrammet nedenfor giver en pejling på, hvordan ressourcerne i Yngre Læger fordeler sig midt på året. De er fra den 30. juni 2021.



Lidt over halvdelen af Yngre Lægers ressourcer går til at servicere tillidsrepræsentanterne (26%) og medlemmerne i form af direkte medlemsservice (25%).

Den anden halvdel af pengene bliver brugt på central interessevaretagelse i Yngre Lægers udvalg (14%) og på politisk varetagelse fx bestyrelse, repræsentantskab, møde med de regionale Yngre Lægeråd, Akademikerne og Lægeforeningen (19%), og endelig går 16% til den administrative indsats, som omfatter driften af Yngre Lægers sekretariat, it, lokaler mv.

Kilde: Yngre Læger

Yngre Læger